

tinere cruditione: vt fiat nobis dominus in re-
fugium: et deus in auxilium spei nostre: sed etiam
ad ipsius peccatoris foueam proficit: de quo in alio
psalmo dicitur: Inclinet et cadet cum domina-
bit pauper. Forte onerosa fuit vobis longi-
tudo sermonis: quod in ista alacritate studij
vri non bene appareat. Sed si ita est ignoscite
sermo: quia iustus feci: nam dominus deus noster per eos
mihi fratres iussit in quibus habitat: Non enim
iubet deus: nisi de sede sua. Beinde quod tantum
audi fuistis nostri: confitemur et nos audi fu-
imus vri. Consoletur ergo deus noster istum laborem:
vt sudor iste noster sit vobis in profectum salutis:
non in testimonium accusatois. Hoc dico
fratres: vt ex eo quod audistis: proficiatis et rumi-
netis vobiscum. Non vos permittatis obliui-
sci: non solum ista recogitatio et colloquendo:
sed etiam ita viuendo. Bona vita enim ex pre-
ceptis dei que agit: tanquam stilus est: quod audi-
tur scribens in corde: si in cera scriberet: facili-
ter deleberet. Scribite illud in cordibus vris:
moribus vris: et nunquam delebit.

Explicit Tractatus de ps. XCIII.

Incipit Tractatus de ps. XCIII.

Ego vellem fratres: vt preces nostras
ponus audirem: sed et hoc bonum est:
vt patri obediam. Quia ergo ius-
sit nobis qui dignatur orare pro nobis de pre-
senti psalmo: quod dominus deus omnium nostrum donare
dignabitur: loquar caritati vre. Est autem
psalmi titulus. **Laus cantici ipsi David.**
Laus cantici et hilaritatem significat: quia cantus
est: et deuotionem: quia laus est. Quid enim ma-
gis homo debet laudare: quam id quod sic placet vt
non possit displicere: Securitas ergo laudis in
laude dei est. Vbi laudator securus est: vbi
non timet ne de laudato erubescat. Et lau-
dem ergo et cantemus: hoc est cum hilarita-
te et cum leticia laudemus. Quid autem laudatu-
ri sumus: ipse psalmus sequentibus versibus
indicat nobis. *Expositio psalmi.*

Venite exultemus domino. Inuitat
ad magnas epulas exultandi: non se-
culo: sed domino. Nisi enim esset in hoc se-
culo exultatio mala que distinguenda est ab
exultatione bona: sufficeret dicere: Venite
exultemus. Sed breuiter distinguit. Quid est be-
ne exultare: Bene exultare. Ergo exultatio
mala: est exultare seculo. Exultatio bona est
exultare deo. Pie debes domino exultare: si
vis securus mundo insultare. Quid est autem
venite: Vni vocat vt veniant: cum quibus vult
exultare domino: nisi quia longe sunt: vt venien-
do propinquet: propinquando accedat: acce-

dendo exultent. Vni autem longe sunt: Nun-
quid locis longe potest homo esse ab eo quod vbius est:
Quis esse ab eo longe: Quo ibis vt longe sis:
Nam quod peccator quod dicitur: si tamen cum spe salutis
penitens et dolens de peccatis: et metuens iram
dei: et volens placare deum: sic in alio psal-
mo loquitur. Quo ibo a spiritu tuo: et quo a fa-
cie tua fugiam: Si ascendero in celum: tu ibi
es. Quid ergo restat: Quod si ascenderit in celum:
ibi inueniet deum. Et longe fugiat a deo qui
iturus est: Vide quod dicat: Si descendero ad
infernum ades. Si ergo ascendendo in celum ibi in-
uenit deum: descendendo ad infernum non fu-
git deum: quo iturus est: quo fugitur est ab illo
trato: nisi ad ipsum placatum: Et tamen cum oino
nemo possit fugere ab illo qui vbius est: nisi qui-
dam longe essent a deo: non diceret: Populus
iste labijs me honorat: cor autem eorum longe
est a me. Non ergo loco quisque longe est a deo: sed
dissimilitudine. Quid est dissimilitudine:
Mala vita: malis moribus. Si enim bonis mo-
ribus propinquat deo: malis moribus recedit a
deo. Vni ergo idemque homo corpore stans vno lo-
co et amando deum: accedit ad deum: et amando
iniquitatem: recedit a deo. Nusquam pedes mo-
uet: et tamen potest accedere et recedere. Pedes
enim nostri in hoc itinere: affectus nostri sunt. Prout
quod affectum habuerit: putat quod amoris ha-
buerit: ita accedit vel recedit a deo. Nonne
plerumque dicimus quod inuenimus aliquam dissimilitudinem:
hoc longe est ab illo: Quod aliquos duos forte
homines copiamus: duos equos: duas vestes: et
dixerit aliquid simile: Hec vestis talis est qualis illa:
aut iste homo talis est qualis ille: quid aliter dicit quod
dicit: Absit: longe est ab illo. Quid est longe est
ab illo: Dissimilis est illi. Et iuxta stant: et tamen
iste longe est ab illo. Vno vero iniquus pares vita
et moribus: si vni sit in oriente: aliter in occide-
te: iuxta inuicem sunt. Et duo iusti sunt: alter
sit in oriente alter in occidente: secum sunt: quia in
deo sunt. Contra vnus iustus: aliter iniquus:
etiam si vna catena ligentur: multum a se separati
sunt. Ergo si dissimilitudine recedimus a deo:
similitudine accedimus ad deum. Qua similitudi-
ne: Ad quam facti sumus: quam in nobis peccan-
do corrueramus: quam peccatorum remissione re-
cepimus: que in nobis renouat interior in mente: vt
tanquam resculpat in numero: id est in anima nostra ima-
go dei nostri: et redeamus ad thesauros eius. Nam
et inde fratres de numero voluit dominus noster Iesus
christus ostendere temptatoribus suis: quod querat
deus. Quando enim de tributo cesaris quere-
tes causam calunie: consulere magis veri-
tatis voluerunt: et consulendo temptare:

vrū liceret tributuz dari cesari: qđ ille ait: Quid me tēptat hypocrite: Petit afferrī sibi nūmū: z allatus ē. Luus hz inqt imaginē: Respōderūt: Cesaris. Et ille. Reddite qđ cesari qđ cesaris sunt: z deo qđ dei sūt. Tanqđ diceret: Si cesar qrit in nūmo imaginem suā: deus nō qrit in hoie imaginem suā: Ad hanc similitudinē nos dñs noster Iesus christus inuitans impat nob: vt nostros etiā inimicos diligam: z dat exēplū de ipō deo: Sicut p̄r vester ait qđ in cel est: qui solem suum oriri facit sup bonos z malos: z pluit sup iustos z iniustos. Estote qđ sicut p̄r vester p̄fecti. Luz dicit: estote sicut ille p̄fecti: ad similitudinez nos inuitat. Si qđ ad similitudinē nos inuitat: cōstat quia dissiles existendo recesseram a deo: z scīeram longe p dissimilitudinē: z efficimur ppe p similitudinē: vt iam fiat in nobis qđ scriptū ē: **Accedite ad eū z illuminamini.** Ergo qbusdam longe positis z male viuētibz psalmus iste dicit: **Venite exultem dño.** Quo itis: Quo receditis: Quo disceditis: Quo fugitis: exultādo mūdo: Venite exultem dño. Quo itis exultare vbi deficitis: Venite exultem in illo a quo facti sumus. Venite exultem dño. **Jubilemus deo salutari nro.** Quia ē iubilare: Gaudiū v̄bis non posse explicare: z tñ voce testari qđ corde pceptum est z v̄bis explicari non pōt: hoc est iubilare. Nā cōsideret caritas v̄ra: qđ iubilant in cantilenis qbusqz z qđ in certamine qdam leticie secularis: z videtis quasi in cantica verbis ex p̄ssa exundantes leticia: cui lingua dicēdo nō sufficit quemadmodū iubilent: vt p illam vocem indiceat animi affectus verbis explicare nō valentis qđ corde conspicit. Si qđ illi de gaudio terreno iubilāt: nos de gaudio celesti iubilare nō debem qđ vere v̄bis explicare nō possumus. **Breueniamus faciē eius in confessione.** Cōfessio qđem duobus modis accipit in scripturis. Et confessio laudantis ē: z confessio gementis. Cōfessio laudantis ad honorem ptinet eius qui laudat. Cōfessio gementis ad p̄niam ptinet eius qui confitetur. Confitent enī hoies cū laudāt deū: confitent cū accusant se: z nihil dignū facit lingua. Vere puto qđ ip̄a sint vota: de qđ dicit in alio psalmo: **Reddā tibi vota mea qđ distinxerūt labia mea.** Nihil ista distinctioe sublimi: nihil tā necessariū z ad itelligēdū z ad faciendum. Quō qđ distiguīs vota qđ

Alia lra
poccupemus

reddis deo: Et illū laudes: te accuses: qđ illi est misericōdia vt pctā nra dimittat. Nā si vellet p meritis agere: nō inueniret nisi qđ dānaret. Venit qđ docēs vt recedam iā a peccatis nris: z nō nobiscū deducat rationem de p̄teritis: s̄ tanqđ tabule noue fiant: incensis oibus chirographis debitoz nrorū. Quanta qđ illi laus: qđta misericōdia: Cōfiteamur itaqz laudātes. Nā si sp confessio penitētis esset: non diceret in euāgelio de ipō dño: In illa hora exultauit Iesus ī spiritus sancto z ait: Confiteor tibi p̄r dñe celi z terre qđ abscondisti h̄ a sapiētibz z prudentibus: z reuelasti ea puulis. Nūqđ qđ christus cōfitebat penitēs erat: Illū nihil penitere poterat: qđ nihil culpabilū fecerat: sed p̄fitebat in laude p̄ris. Ergo qđ z h̄ exultationis locus ē: forte illā debem itelligere p̄fessionē qđ ē in laude dei: vñ z laus cantici: vt nō hic itelligam cōfessionē penitentiu: s̄ laudantiū. Et qđ est qđ p̄tinuo nos admonet de qđā p̄fessione cū ait: **Preueniamus faciē eius in cōfessione.** Quid est. **Preueniam** faciē eius in p̄fessione: **Vetur** ē: **preueniam** faciē eius in cōfessione p̄us añqz veniat. Nos p̄fitendo dānem qđ fecim: vt ille qđ coronet: nō qđ damnet iueniat. Nunqđ aut z h̄ nō ptinet ad laudem dei qđ cōfiteris pctā tua: Immo vō maxime ptinet ad laudē dei. Quare maxie ptinet ad laudem dei: Quia tāto amplī laudat medicus: qđtoplus desperabit egrot. Cōfiteri itaqz pctā tua: quo magis desperabas de te ppter iniquitates tuas. Tāto enī maior laus ē ignoscētis: qđto maior exagregatio est pctā cōfitentis. Non ergo putemus nos recessisse a laude cātici: si iaz h̄ confessionē itelligim qđ cōfitemur peccata nra. Et h̄ ad laudē cātici ptinet: qđ cum pctā nra cognoscim: dei glām cōmendamus: **Preueniam** faciē eius in p̄fessione. **Et in psalmis iubilemus illi.** Jam dixim quid sit iubilare: repetitū est vt cōfirmet in faciendo. Ip̄a repetitio exhortatio est. Nō enī iam obliui sumus: vt tā mōneri nos velimus: qđ dicta sunt supius vt iubilemus: sed plerūqz in affectu animi repetitur v̄bum qđ notū erat: nō vt innotescat: sed vt ip̄a repetitio faciat confirmationē. **Repetit** enim ad itelligendū affectuz dicētis. **Inde ē qđ dicit dñs: Amē amē dico vob.** Sufficiebat amē vñ: Quare amen amē: nisi qđ ip̄a repetitio cōfirmatio ē: In psalmis ergo inquit: **Jubilem** ei. Et que

Alia lra
tel

Alia fra
non habet

Alia fra
quia
fiunt oēs

Alia fra
si ficam
non habet
amauerūt

dicimus in psalmis: **Que dicim⁹ v^l pot⁹ sentiem⁹ in iubilatione: Que sunt q⁹ p⁹inent ad laudem cācti hui⁹: Iā audite. Om⁹ deus magn⁹ est dñs: r rex magn⁹ sup omes deos. Propterea q̄ iubile-
mus illi. Om⁹ non repellet dñs ple-
bem suā. Jubilem⁹ illi. Om⁹ in ma-
nu ei⁹ fines terre: r altitudines mo-
tium ipsius sunt. In his oibus iubile-
mus illi. Om⁹ ipius est mare r ipe
fecit illud: r aridā terrā man⁹ eius
fixerunt. Jubilemus illi. Sz h⁹ omia q̄
sibi velint: si congruenter discutiēt tēpus
forte non sufficit: sed rursus si penit⁹ negli-
gant: debitores remanebim⁹. Breuis ita-
q⁹ p⁹ tpe: q̄tum pstringere potuerim⁹ acci-
pite: qz r pauca semina vberimā messeni
referūt si sit terra fructifera. Prīmū q̄re iu-
bilemus: q̄re laudemus h⁹ posuit: Quoniā
deus magn⁹ est dñs: r rex magn⁹ sup oēs
deos. Sunt q̄ dij sup quos magnus ē de⁹
n⁹: cui iubilamus: cui exultam⁹: cuius lau-
des cācti dicim⁹: Sūt h⁹ nō sūt nob⁹. Ap⁹s
enī ait: Naz r si sunt qui dicunt dij siue in
celo siue in terra: quemadmodum sunt dij
m⁹ti r dñi m⁹ti: nobis tñ vnus de⁹: ex quo
oīa r nos p⁹ ipm: r vn⁹ dñs n⁹ Jesus chri-
stus: p quem oīa r nos in ipō. Si q̄ nō no-
bis: q̄bus: Audi ex alio psalmo: Quoniā
dij gētū demonia: dñs aut celos fecit. Ma-
gnificenti⁹ r breui⁹ tibi cōmendare nō po-
tuit spūssanc⁹ p⁹ pphētā deū r dñm tuuz.
Parū enī erat: qz terribil⁹ sup omia demo-
nia deus. Quid magnū esset sup omia de-
monia: Quia dij gētū demonia. Ubi ē at
deus tuus: Dñs aut celos fecit. Illud fe-
cit dñs tuus: vbi nō possent habitare de-
monia. Be cel⁹ enī delecta sunt demonia.
Celi pponunt demonijs: dñs tuus r celis:
qz dñs tu⁹ r celos fecit. Q̄to q̄ altior a de-
monijs dñs gentiū q̄ altior est cel⁹ vñ ceci-
derunt angeli: vt fierēt demonia: Et tñ gē-
tes omēs sub demonib⁹ erāt. Demonibus
aut tēpla fabricata sunt: demonib⁹ are cō-
structe: demonib⁹ sacerdotes instituti: de-
monib⁹ oblata sacrificia: demonibus are-
ptici tanq̄ vates instituti. Hec oīa demo-
nibus gētes exhibuerūt: hec oīa vera non
nisi vni magno deo debent. Templū fece-
runt gentes demonib⁹: hz de⁹ tēplum. Sa-
cerdotes fecerūt gentes demonib⁹: habet
de⁹ sacerdotes. Sacrificiū exhibuerūt gē-
tes demonib⁹: hz deus sacrificiū. Etenī il-
li demones volētes videri dij: nō sibi ista**

exegerūt vt fallerēt: nisi qz sciunt ea deberi
vero deo. Hoc enim mos est deberi vero
deo: qd sibi exigit falsus de⁹. Ergo verum
templū dei agnoscam⁹: Templū enī dei sū-
ctum ē inq̄t qd estis vos. Si q̄ nos sumus
templū dei: ara dei aīa n⁹a est. Sacrificiū
dei qd est: forte h⁹ facim⁹ mō. Imponim⁹
in ara sacrificiū: qñ deū laudam⁹. Bocet
enī nos psalm⁹ dicēs: Sacrificiū laudis
honorificauit me: r ibi via est vbi ostendā
illi salutare dei. At vō sacerdotem si requi-
ras sup celos ē: interpellat p te q̄ i fra mor-
tuus ē p te. Ergo de⁹ magn⁹ ē dñs: r rex
magn⁹ sup oēs deos. Hic accipe homies
deos: nō enī rex dñs sup demonia. Et hic
habem⁹ scripture testimoniū: Be⁹ stetit in
synagoga deoz: in medio asit deos discer-
nit. Beos dixit p⁹icipatione: non natura:
g⁹a q̄ voluit facere deos. Quāt⁹ de⁹ est q̄
facit deos: Aut q̄les dij sunt q̄s facit hō:
Q̄ ille magn⁹ deos faciēdo: taz isti nihil q̄
ab hoīe facti sunt. Be⁹ verus fac deos cre-
dētes in se: q̄bus dedit p⁹atez filios dei fie-
ri. Et ideo ipe ver⁹ de⁹: qz deus nō factus
ē: nos aut facti non veri dij: meliores tñ ill⁹
quos hō facit: Qñ simulachra gētū ar-
gentū r aurū: opus manuu⁹ hoīm: os hñt
r nō loquēf: oculos hñt r nō videbunt.
Nobis aut de⁹ n⁹ oculos videntes fecit: ne
qz in eo tñ nos deos fecit: qz vidētes ocu-
los nobis fecit: nam fecit h⁹ r pecorib⁹. Sz
iō nos de⁹ fecit: qz interiores oculos n⁹os
illuminauit. Ergo sit laus illi: p⁹fessio illi: sit
iubilatio illi: qz magnus est dñs: r rex ma-
gnus sup oēs deos: qz nō repellet dñs ple-
bem suā: laus illi: iubilatio illi. Quā plebē
si repellat: Hic nob in⁹ptari aliqd nō licet:
p⁹scriptū habem⁹ ab ap⁹lo: exposuit h⁹ ap⁹lo
vñ sit dictuz. Erat enī plebs iudea: plebs
vbi fuerunt p⁹he: plebs vbi fuerunt patri-
arche: plebs etiā fm carnē p⁹pagata de se-
mie Abzac: plebs in q̄ p⁹cesserūt oīa sacra
saluatorē n⁹m p⁹mittētia: plebs vbi institu-
tum ē templū: vntio: sacerdos ad figurā:
vt cū oēs ipe vmb⁹e p⁹terirēt: ipa lux adue-
niret. Erat q̄ ista plebs dei: ad eaz p⁹phete
missi in illa nati: qui missi ei tradita r credi-
ta eloquia dei. Quid q̄: Totū illud dāna-
tum est: Absit. Arbor oliue ipa dicta ē ab
ap⁹lo. Lepit enī ista arbor a p⁹riarchis: sed
fuerūt ibi rami aridi: qz nimis alti p⁹ super-
biam: p⁹cisi ergo p⁹pter sterilitatē: inf⁹ olea
ster propter humilitatez. Verūtamen cha-
rissimū. ne superbiret oleaster infertus: qd

ait apłs: Si tu ex naturali incisus oleastro
 et naturā insertus es in bonā oliuā: q̄to
 magis qui fm naturā sunt inferent sue oli-
 ue. Et quō tu nō pmanens in infidelitate
 meruisti inseri in oliuā cum esses oleaster.
 Sic isti correcti facilius sue oliue naturali-
 ter inserant. **Hoc** de illis apłs. Ergo ip̄a ē
 arbor: etiam et si aliqui ex ramis fracti sūt:
 nō omēs. Nam si oēs rami frangerent: vñ
Petrus: Uñ Jobes: Uñ oēs illi aposto-
li: Uñ ip̄e Paulus apłs q̄ loquebat et suo
fructu oliue testabat: Nōne isti oēs inde:
Uñ etiam quingenti illi fratres: q̄bus dñs
post resurrectionez apparuit: Uñ tot milia
ad vocem Petri qm̄ sp̄s sancto repleti apłi
oim gentium linguis locuti sunt: Tanta
quiditate dei laudis et sue accusatiōis con-
uersi sunt: vt q̄ p̄mo sanguinez dñi fuderūt
seuientes: bibere discerēt iam credētes. Sic
aūt omia illa conuersa sunt milia hoim: vt
res suas venderēt: et p̄cia rerū suaz añ pe-
des apłoz ponerent: Qd̄ diues vn̄ nō fe-
cit qm̄ ore dñi audiuit: et a dño trist̄ abscef-
sit: Hoc fecerūt subito tot milia eorum ho-
minū: in quoz manibus christ̄ fuerat cru-
cifixus. Q̄to maius vulnus erat in corde
ip̄oz: tanto auidius medicū q̄sierūt. Cum
ḡ inde illi oēs fuerūt: de ip̄is dicit mō psal-
mus: Qm̄ nō repellet dñs plebem suam.
Nam h̄ testimonio psalmi cū hinc legeret:
vsus est apłs et dixit: Quid ḡ dicem̄ fra-
tres: Nunqd̄ deus repulit plebē suā quaz
p̄sciuit: Absit. Nā et ego israelita sum ex se-
mine Abrae de tribu Benjamin: Nō rep-
pulit de⁹ plebem suā quā p̄sciuit. Cūq̄ si
repelleret dñs plebem suā: nō esset vñ ess̄
ip̄e apłs. Unde aūt ip̄e: et inde aliq̄. In his
plebs dñi nō in oibus: sed quēadmodum
scriptū est: Reliq̄e salue erūt: Nō in oib⁹:
si i area vētilata massa itromissa ē: palea ia-
cet. Totū q̄cqd̄ vides iudeoz reproboruz
paleam vides. Uñ vides istā paleā: Jā in
de exijt massa: iam in horreo recōdita est:
Ambas res videam⁹: ambas discernam⁹.
Quid psalm⁹ aditiguit: Qm̄ in manu ei⁹ si-
nes fr̄e: Agnoscam⁹ lapidē angularē. La-
pis angularis christus. Nō p̄t esse angu-
lus nisi duos in se copulauerit pietes. Ad
angulū de diuerso veniūt: si in angulo sibi
non aduersant. Venit ex vna pte circūci-
sio: veit ex alia pte p̄putiū. In christo am-
bo ppli concordauerūt: q̄ ille fact⁹ ē lapis
de quo scriptū est: Lapidē quē reprobaue-
rūt edificantes: h̄ fact⁹ ē in caput anguli.

Si ḡ christ⁹ in caput anguli: nō attēdamus
diuersitatē de longe venientū: si p̄pinq̄ta-
tē in christo coherētū. Ibi igit: ibi videam-
mus: qm̄ nō repellet dñs plebē suā. Ecce
vnus paries in quo iam vt dixim⁹ non re-
pulit dñs plebē suā. Inde apłi: inde israe-
lite oēs qui crediderūt ac venditarū reruz
suaz p̄cia añ pedes apłoz posuerūt: volū-
tate paupes: de deo diuites. Agnouimus
vnū parietē: impletū est ibi quod dixim⁹:
Quia nō repellet dñs plebē suam. Videam-
us et aliū parietē: Qm̄ in manu ei⁹ fines
terre. Ecce ali⁹ paries. In oibus gentib⁹
in manu ei⁹ fines terre. Venērūt etiaz oēs
gētes ad lapidē angularē: ibi osculum pa-
cis agnouerūt: in illū vnū qui de duob⁹ se-
cit vnū: nō quemadmodū heretici qui de
vno fecerūt duo. Hoc enī idem ait apłus
de dño christo. Ip̄e est enī inquit pax nra
qui fecit vtraz vnū. Ergo iubilemus illi.
Quare: Quia nō repellet dñs plebē suā.
Iterū quare: Qm̄ in manu eius fines ter-
re: et altitudines montū ip̄ius sunt. Altitu-
dines montū: sublimitates terraz. Aliq̄
iste sublimitates: id est ip̄e terrene potesta-
tes aduersate sunt ecclie. Leges q̄ ecclesiā
promulgauerunt: nomen christianum de
terra delere conati sunt. Sed postea q̄ im-
pletum est quod prophetatum est: Adora-
bunt eum omēs reges terre: factum est qd̄
hic dictū est: Altitudines montium ip̄ius
sunt. Sed forte tu de temptationib⁹ sata-
gis: vt cōstitutus in tanta gr̄a p̄missionuz
dei p̄pter scandala mūdi turberis. Nec ip̄a
scandala aliqd̄ tibi faciūt: qm̄ mēsuram
a dño acceperūt: qm̄ ip̄i est mare. Est enī
mare mūdus iste: si et mare de⁹ fecit. Nec se-
uire fluctus p̄nt: nisi vsq̄ ad litus: vbi ip̄e
terminū posuit. Nulla ḡ temptatio: nisi ac-
ceperit mensurā a dño. Sint ḡ temptatio-
nes: sint tribulatiōes: cōsummaris eis nō
p̄sumeris. Vide vtrū ip̄e temptatiōes nō
p̄sint: Attēde apłm: Fidel⁹ deus q̄ nō vos
sinat tēptari supra q̄ potestis ferre: si faci-
at cū tēptatiōe etiā exitū vt possitis sustine-
re. Nō ait: nō vos sinat temptari oīno: Si
enī recusares tēptationem: recusares refe-
ctionē. Ergo reficere: et si reficere i mani-
b⁹ artificis es. Aliqd̄ tibi tollit: aliqd̄ cor-
rigit: aliqd̄ cōplanat: aliqd̄ mundat. Agit
q̄busdā ferramētis suis. Ip̄a sunt scādala
hui⁹ seculi: tu tm̄ de manu artificis noli ca-
dera. Nihil tēptatiōis accidet vltra vires
tuas. Hoc p̄mittit de⁹ ad vilitatez tuā vs̄

tu possis proficere. **B**enignus ipse apostolus audi hoc diligentem: Sed faciet cum temptatio etiam exitum: ut possitis sustinere. Ergo mare forte metuendum tibi erat: noli timere: quoniam ipse est mare et ipse fecit illud. **A**gentibus tunc scandala: et ipsas gentes ipse fecit: non permittet illas ultra seuire quam novit ille mensuram ex qua proficias. **N**one dicit alius psalmus: **O**es gentes quotquot fecisti venient et adorabunt coram te domine: Si omnes gentes quotquot fecisti: manifestum est: quod et gentes ipse fecit. **I**deo ipse est mare et ipse fecit illud et aridam terram manus eius fundaverunt. **E**st tu arida terra: sicut gratia dei ut veniat super te imber dulcis: inveniat in te fructus: **N**on permittit fluctus operire quod servit: et aridam terram manus eius sinterunt. **E**rgo et hinc iubilemus illi. **N**am quoniam hec ita sunt: quoniam tanta explicavimus ad laudem dei pertinentia: redite ad illud versus cepit. **V**enite adoremus et preciamur ei: et ploremus ante dominum qui fecit nos. **I**o enim exultemus: quod fecit illud et illud: et commemoravit multa: et nunc repetit exhortationes: **V**enite adoremus et preciamur ei: et ploremus ante dominum qui fecit nos. **I**am commemoratis a me laudibus dei: nolite pigri esse: et longe vita et moribus stare: **V**enite adoremus et preciamur ei. **S**ed forte pro peccatis vestris que vos longe fecerant a deo solliciti estis: faciamus sequentia: et ploremus coram domino qui fecit nos. **A**rdes forte conscientia delicti: lacrymis extiguit flammam peccati: plora ante dominum: securus plora ante deum qui te fecit. **N**on enim opus manuum suarum contemnet in te: **N**oli putare: quod potes a te refici: **A** te deficere potes. **I**lle reficit qui te fecit. **P**loremus ante dominum qui nos fecit. **L**acrymare ante illum: confiteri illi: pueni faciem eius in confessione. **Q**uis enim es tu qui illi ploras: et illi confiteris nisi quem fecit: **N**on parve fiducia est ad factorem res facta: et non quodcumque facta: sed ad imaginem et similitudinem ipsius. **V**enite adoremus et preciamur ei: et ploremus ante dominum qui fecit nos. **Q**uia ipse est dominus deus noster: **U**t autem securi ante illum preciamur et ploremus: nos quid sumus: **H**os autem populum pascue eius: et oves manu eius. **U**ide quam eleganter verborum ordine commutavit: et tanquam non propria reddidit ut ipsas intelligamus oves qui sunt et populi. **N**on dixit oves pascue et populus manu eius: quod magis putabatur posse congruere: quod oves ad pascua pertinent: sed ait populus pascue. **E**rgo populus oves sunt: quod dicit populus pascue eius: ipse populus oves

sunt. **S**ed rursus: quod nos habemus oves quas emimus non quas fecimus. **D**ixerat autem superius: preciamur ei qui fecit nos: recte dictum est: oves manus eius. **N**ullus hominum sibi faciet oves: **E**mere potest: donari potest: invenire potest: aggregare potest: postremo furari potest: facere oves non potest. **A**t vero dominus noster fecit nos: ideo populus pascue eius: et oves manus eius: ipsi sunt: quas sibi ipse facere dignatus est gratia sua. **H**as etenim oves laudat et in canticis canticorum perfectos quosdam dicens tanquam dentes ecclesie sancte spiritus sue. **B**entes tui sicut grex detonsarum ascendentiu de lauachro qui geminos parit: et sterilis non est in illis. **Q**uid est dentes tui: **P**er quos loqueris. **B**entes enim ecclesie per quos loquitur ecclesia. **Q**uales dentes tui: **T**anquam grex detonsarum. **Q**uare detonsarum: **Q**uia sarcinas seculi deposuerunt. **N**one detonsae erant oves ille: de quibus paulo ante dicebatur: quos preceptum dei totonderat dicentis: **U**ade vende omnia tua: et da pauperibus: et habebis thesaurum in celis: et veni sequere me: **F**ecerunt hoc preceptum: detonsi venerunt. **E**t quod baptizati sunt credentes in christum: quid ibi dicitur: **A**scendentiu de lauachro: id est ascendentiu de mundatione: et omnes geminos creant. **Q**uos geminos: **D**uo illa precepta in quibus tota lex pendet et probetur. **H**os ergo populus pascue eius: et oves manus eius. **E**rgo **h**odie si vocem eius audieritis: **O** plebs mea: o plebs dei. **A**lloquitur plebem suam deus: non solum illam plebem suam quam non repellit: sed etiam omnem plebem suam. **L**oquitur enim in angulo utriusque parietis: id est in christo prophetia loquitur: et populo iudeorum: et populo gentium. **H**odie si vocem eius audieritis: **N**olite obdurare corda vestra. **A**liqui enim audistis vocem illius per moysen: et obdurastis corda vestra. **P**er preconem locutus est: quoniam obdurastis corda vestra: per se nunc loquitur mollescant corda vestra. **Q**ui precones ante se mittebat: ipse venire dignatus est. **O**re suo hic loquitur qui loquebatur per ora prophetarum. **H**odie ergo si vocem eius audieritis: nolite obdurare corda vestra. **Q**uare dixisti: nolite obdurare corda vestra: **Q**uia meministis quod solent facere presbyteri vestri. **N**olite obdurare corda vestra. **Q**ue admodum in illa amaricatione: **I**n die temptationis in deserto. **R**ecolitis certe fratres quod ille populus temptaverit deus: accepit disciplinam: et rectus sit in deserto tanquam ab optio sessoris frenis legum: frenis preceptorum: nec sit desertus: nisi a deo etiam in do-

Alia lra. non habet.

Alia lra. non habet.

Alia lra. Quia

Alia lra. Et

non habet manus.

Alia lra. Sicut in irritatione.

LL

mitus: nō solū bñficijs p̄sentibus: sed etiaz
 virga emēdatiōis nō desistēte. Nolite ḡ ob-
 durare corda vestra: sicut i amariatōe s̄m
 diē tēptatiōis in deserto. **Ubi tēpta-**
uerūt me patres vestri: Jam tales nō
 sint patres v̄ri: nolite eos imitari patres ve-
 stri erant: sed si nō imitati fueritis p̄ies v̄ri
 non erūt: tamē qz de his nati estis: p̄ies v̄ri
 erāt. Et si gentes veniētes ab extremo fr̄e:
 sicut dicit Hieremias: Ad te gētes veniēt
 ab extremo terre: z dicent: Vere mendacia
 coluerūt patres vestri: simulachra in quib⁹
 nō est vtilitas: si gentes dimiserunt simula-
 chra sua: vt venirēt ad deum isrl: quos ip̄e
 deus isrl de egypto p̄ mare rubrū duxit: in
 q̄ inimicos eoz cōsequētes operuit: quos i
 desertū eduxit: māna pavit: nunq̄ v̄gā suā
 ab eoz disciplina tulit: nunq̄ bñficia mise-
 ricordie subtraxit: ipsi debent deserere deū
 suū: cū gētes venerit ad deū ip̄oz: **Ubi tē-**
ptauerūt me p̄ies v̄ri. Probauerūt me
z viderūt opa mea. Quadraginta an-
 nis viderūt opa mea: quadraginta annis
 exacerbauerūt me. Ante illos miracula in
 manu Moysi faciebā: et ip̄i magi magisqz
 corda obdurabāt. **Quadraginta an-**
nis primus fui generatiōi huic.
 Quid ē prim⁹ fui: Presentavi me i signis
 z virtutib⁹ meis. Nō vno die: nō duob⁹: s̄
 quadraginta annis primus fui generatiōi
 huic. **Et dixi semper isti errant corde:**
 Hoc significauerūt q̄draginta anni qd̄
 est semp. Quadragenari⁹ em̄ iste numerus
 indicat integritatē seculozū: tanq̄ p̄ficiant
 secula p̄ hūc numerū. Ido dñs q̄draginta
 dieb⁹ ieiunavit. Quadraginta dieb⁹ tēpta-
 tus ē in beremo: z quadraginta dieb⁹ fuit cū
 discipulis post resurrectionē. Primis qua-
 draginta diebus tēptationē: posterioribus
 q̄draginta dieb⁹ cōsolationē oñdit: qz cum
 tēptamur sine dubio cōsolamur. Corp⁹ em̄
 ei⁹: id ē ecclesia necesse ē tēptatōes patiat i
 hoc seculo: sed nō deest ille cōsolator q̄ di-
 xit: Ecce ego vobiscū sum vsqz ad p̄sūma-
 tionē seculi. Et dixi sp̄ isti errāt corde: Ad
 hoc cū illis fui q̄draginta annis: vt ostēde-
 rem genus tale hoīm: qd̄ me semp exacer-
 bat vsqz in finē seculi: qz p̄ illos q̄draginta
 annos totū seculū significare voluit. Quid
 est ḡ: Pro illis nō erūt aliq̄ intrēt i requiē
 dei: Improbati sunt illi q̄bus displicuit mi-
 sericordia dei: q̄ resistit deo corde indu-
 rato. Illis improbatis: nūquid pdidit de⁹
 p̄p̄tū suū: Nō erit verū: Potēs est deus de

Alia lra.
 t̄ offensus.
 t̄ illi.

Alia lra.
 t̄ bi.

lapidib⁹ istis suscitare filios Abrae. Ergo
 dixi semp isti errāt corde. **Et isti nō co-**
gnouerūt vias meas: quib⁹ iura-
ui i ira mea: si introibunt in requiē
meā. Quib⁹ iuravi in ira mea si introibūt
 i requiē meā: Magnus terror. Ab exulta-
 tiōe cepim⁹: sed ad magnū timorē cōcluse
 psalm⁹ iste: Quib⁹ iuravi in ira mea: si in-
 troibūt in requiē meā. Loqui dñm magnū
 est: quātomagis iurare deū: Jurantē homi-
 nē debes timere: ne p̄pter iurationē faciat
 qd̄ contra voluntatē eius est: quātomagis
 deū qui nihil temere iurare pōt. Iuratiōē
 ad cōfirmationē voluit esse. Et p̄ quē iurat
 deus: Per seipm. Nō em̄ habet maiorē p̄
 quē iuret: p̄ seipm cōfirmat p̄missa sua: per
 seipm cōfirmat minas suas. Nemo dicat i
 corde suo: verū est quod p̄mittit: falsum ē
 quod minat. Sicut verū est quod p̄mittit:
 sic certū est qd̄ minat. Tā certus debes esse
 de requiē: de felicitate: de eternitate: de im-
 mortalitate: si feceris p̄cepta ip̄ius: q̄ cert⁹
 esse debes de iteritu: de ardore ignis eterni:
 de damnatiōe cum diabolo: si cōtempseris
 p̄cepta eius. Iuravit ergo illis in ira sua:
 ne intrēt in requiē ip̄ius: et tñ oportet aliq̄s
 intrare in requiem ip̄ius. Non em̄ nulli de-
 betur requies ip̄ius. Illis ergo reprobatis
 nos intrabimus: qz et si aliqui ex ramis fra-
 cti sunt p̄pter dissimilitudinē z infidelitatē:
 nos p̄pter fidē z bñilitatē inferemur. Nos
 ergo intremus in requiē eius. Un̄ aut̄ intra-
 runt illi q̄ intrauerūt: Illi qui electi sunt: q̄
 nō corde obdurato resistērūt: qz verū est qd̄
 nō repellat dñs plebē suā.

Alia lra.
 t̄ vt
 t̄ intrabūt.

Explicit Tractatus de ps̄. XCIII.
 Incipit Tractatus de ps̄. XCIV.

Dominus z frater meus Sever⁹ ad
 huc differt leticiā nostrā: de sermōe
 quem nobis debet: nam qd̄ debitor
 teneat agnoscit. Quis em̄ ecclesias quacūqz
 trāsitū fecit: letificavit dñs p̄ os ip̄ius: mul-
 tomagis ḡ ista letificāda est: de qua ceteris
 eū dñs p̄pagavit. Sed qd̄ facturi sumus:
 nisi vt seruiam⁹ voluntati ip̄i⁹: Bifferre illū
 tamē dixi fr̄es: non fraudare. Itaqz tenete
 debitorē: nec dimittatis nisi cum soluerit.
 Aduertat itaqz caritas vestra: quātū donat
 dominus de isto psalmo dicamus aliquid:
 qd̄ quidē iam nostis: sed dulcis est cōme-
 moratio veritatis. Forte cū p̄nūciaret ti-
 tulus eius cum admiratione aliqui audie-
 runt. **Inscribit em̄ titulus psalmi. Quā-**
domus edificabat post captiuita-